

Izhaja vsak dan

tudi ob nedeljah in praznikih) ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamezne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celji, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabržini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Molin piccolo št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 3 zvečer. Cene oglaševanja na vrsto petič; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankevnane pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK. — Lastnik koncorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna koncorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12.

Iz ogrske zbornice,

BUDIMPEŠTA 21. Zbornica poslancev. — Pred prehodom na dnevni red oglašil se je za besedo ministerski predsednik, grof Tisza in dejal: Spoštovana zbornica! Jaz mislim, da bo spoštovana zbornica vsestransko odobravalna, ako se nočem spuščati v polemiko z g. avstrijskim ministerskim predsednikom. Jedino pravo stališče je to, da se ne spuščamo v razpravljanje o avstrijskem državnem zakonu ter da si izključno sebi pridržujemo pravico, izvajati ogrsko državno pravo v smislu ogrskih zakonov. (Splošno odobranje.) Jaz zagotavljam spoštovano zbornico, da ostanem na tem mestu le tako dolgo, dokler praktično izvajanje tega mojega stališča ne naleti na zapreke. Vseled tega omejiti se hočem na dve sami opazki, kateri smatram za potrebni v pojašnjenje svojih zadnjih izjav.

Gospod avstrijski ministerski predsednik je izjavil včeraj v državnem zboru, da sem se jaz pozival na avstro-ogrski zakon. Tega pa nisem rekel in tudi nisem mogel reči, ker avstro-ogrski pogodbeni zakon niti ne obstoji, marveč sta dva popolnoma neodvisna zakona: ogrski in avstrijski zakon, katera dva zakona niti nista bila istočasno uveljavljena in v katerih so nekatere točke različne, katera zakona pa imata taka določila da je na podlagi istih mogoče reševati skupne zadeve v smislu paritete. (Pohvala na desnici.)

Drugi popravek pa se nanaša na trditve ministerskega predsednika, da je vsebina pogodbenih zakonov za oba dela tako dolgo obvezna, dokler je oba dela ne spremeneta zakonit m potom. Nasproti tej izjavi bodi mi dovoljeno prečitati tozadevni odstavek mojega govora, govorenega svoječasno na neke konferenci liberalne stranke. Ministerski predsednik čita: »Ogrski zakon, ki bi se tikal spremembe sedanjega državnopravnega položaja zasobil bi po sankciji pač pravno moč, njegova določila, tičočna se reševanja skupnih zadev, mogla bi pa stopiti v veljavo še le tedaj, ko bi druga država polovica ustanovila tak zakon. Sicer bi ne napravil nobenega reda, marveč bi le porušil že obstoječi red«. (Mej-klici na levici: »To ni res!« Ugovarjanje na desnici.)

Namen mojim opazkam bil je le konstatirati, da bi tak ogrski zakon vsakakor porušil sedanj državni pravni red. Vseled tega bi obstoječi red ne ostal več v veljavi, ako bi se ustvaril tak jednostranski ogrski zakon. Kar se tiče skupnih zadev, stoji Ogrske, kakor v minulosti, tudi sedaj na stališču paritete in bilo bi pačenje resnice, ako bi se hotelo prikazovati, kakor da hoče ogrska zakonodaja v katerem-koli oziru narediti presek v pariteti. To jedino videlo se mi je potrebno pojasniti. (Odobranje na desnici in levici.)

Posl. Fran Košut je izjavil, da je z veseljem vzel na znanje, da misli ministerski predsednik ostati na svojem mestu le tako dolgo, dokler bo mogel vzdrževati veljavo ogrske ustave in ogrskih zakonov. Govornik je v imenu svoje stranke izjavil, da bi bila opozicija zapričela proti njemu najneizprosnejši boj, ako bi bil ministerski predsednik govoril drugače. (Mej-klici na desnici: Saj vsejedno obstruirate!) Nadalje je izjavil govornik, da vsekakor ne soglaš z drugim delom Tiszovega govora. Ako ogrski državni zbor v soglasju s krono, ustvari kak zakon, ima isti za Ogrsko brezpogojno veljavo, vseled tega veljavo ogrskega zakona nikakor ne more biti le formalna. Govornik je z velikim začudenjem doznal o poskusih, katere je napravil avstrijski ministerski predsednik, da bi napadel ogrsko državnost. On je gotovo skušal zanikati samostojnost Ogrske. Govornik si tega ne more tolaščiti drugače, nego da glave avstrijskih uradnikov nikakor ne morejo pojmiti, da na Ogrskem izhajajo vse pravice od naroda, medtem ko izbajajo v Avstriji vse pravice od cesarja. (Pohvala na levici.)

Posl. Polonyi (Košutovec) je izjavil, da je najboljši dokaz za upravičenje političnih bojev neodvisnostne stranke dejstvo, da se še sedaj, po 36 letih, ponavljajo spori glede pogodbenih zakonov. Oba ministerska predsednika prirejata v zabavo Evropi dirke, da bi jeden drugzega prekosila. Govornik rad vsprejema prvi del Tiszovega govora, ne more pa soglašati z drugim delom. Avstrijski ministerski predsednik hotel bi vso stvar prikazovati tako, kakor da ima Ogrska svojo ustavo le po milosti Avstrije, kakor da bi bil šel le Avstrije do skrajne mere popuščenja nasproti nam. Stvar pa stoji ravno obratno. Avstrija je dobila svojo ustavo le valed našega posredovanja. Govornik oporeka trditvi, da bi se moglo na Ogrskem ustvarjati formalne zakone in je zaključil z opazko: Ako se ogrski politiki pripravljajo radi tega, da-li spada vprašanje o madjarskem armadnem jeziku med pravice krone ali na, je to postranska stvar, glavno pa je to, da mi, kar se tiče armade ne priznavamo skupnosti kroninih pravice v obeh državah, ker sicer bi morali vprašanje o madjarskem armadnem jeziku staviti v odvisnost od Avstrije.

Na to nadaljuje zbornica razpravo o vojni predlogi.

Posl. Štefan Rakovsky je izjavil, da odklanja vojno predlogo, ker ne more izkazati zaupanja vladi, v kateri sedijo ministri kakor Berezovierzy in Hieronymi, ki so pred nekaj dnevi še sami odrekli zaupanje grofa Tiszi. Ako bi mogla vlada dokazati, da je razprava o vojni predlogi, vseled inozemskih zapletljajev v resnici nujna, bi tudi govornik ne nasprotoval predlogi glede kontingenta novincev. Ali tako, kakor stoji sedaj stvari, morala bi vlada pustiti v razpravo prej indemnitetu. — Govornik je izjavil, da ga vojni program liberalne stranke ne zadovoljuje in da pričakuje od razpuščenja zbornice v izvenzakonitem stanju, ki je v namerah ministerskega predsednika, le najhujše.

Posl. Rakovsky obzaluje, da vlada na željo in nasvet posl. Polonyi-ja noče predložiti zbornici vojnega programa liberalne stranke in izjavlja, da bi razpuščenje zbornice v izvenzakonitem stanju pomenilo prelomljenje prisege in kršenje zakona.

Govornik je menil, da bi bila sestava koalicijskega ministerstva jedini izhod iz sedanjih zmešnjajev. V ministerstvu morale bi biti zastopane vse stranke o varovanju svojega principijelnega stališča.

BUDIMPEŠTA 21. Na očitjanja posl. Rakovskega odgovorjal je ministerski predsednik, da bi bilo predloženje vojnega programa liberalne stranke zbornici, popolnoma nepotrebna demonstracija, ker je ta program itak že obsežen v vladnem programu. Govornik je odločno zavračal trditve da se dvor meša v zadeve ogrske države in je izjavil, da si je liberalna stranka prizadevala doseči sporazumljenje med Ogrsko in krono in odstraniti nevarnost pretečega even tuelnega konflikta. Kar se tiče vprašanja razpuščenja zbornice, opozarjal je govornik na izvanredno abnormalne parlamentarne odnose, ko skuša manjšina preprečiti izvrševanje zakonodajne volje od strani večine. — Minister je povdarjal, da ni v ogrskem zakonu nikake točke, ki bi branila razpuščenje poslanske zbornice v izvenzakonitem stanju. Zakon iz l. 1848. je sicer izrekel tako prepoved, l. 1867. pa se je določilo, da ima krona izključno pravico razpustiti zbornico, katera pa se mora potem pravočasno zopet sklicati za razpravljanje računa za naslednje leto.

Zakonodaja iz l. 1848. smatrala je za popolnoma izključeno, da bi kaka manjšina mogla za vse leto onemogočiti vprejetje proračuna. Vrh tega odgovarja popolnoma duhu ustave, da se kakor ultima ratio povpraša narod. Ministerski predsednik odgovarjal je na očitjanje pačenja volitev in pripominja, da je opozicija sama pripoznala

čistost volitev. To čitanje je mogoče naperiti le proti narodu, ker on ni poveril zapužanja opozicijskim strankam.

Poslanec Rakovsky odgovarja na izvajanja ministerskega predsednika glede razpuščenja zbornice v izvenzakonitem stanju. Ko je ministerski predsednik na opazko poslanca Rakovskega, zakaj da ni poslanec Apponyi bil vprejet v ministerstvo, odgovoril, da je poslanec Apponyi-ju samemu prepuščeno odgovarjati v tej zadevi, bila je seja zaključena. — Prihodnja seja bo v ponedeljek.

Demisija grofa Zichy-ja.

BUDIMPEŠTA 21. Grof Zichy položil je čast predsednika ljudske stranke, ker mnogi odlični člani te stranke podpirajo obstrukcijo.

Koerberjev odgovor in Madjari.

BUDIMPEŠTA 21. Koerberjev odgovor je napravil na madjarske parlamentarce precejšen utis. — Sodi se splošno, da je bil Koerberjev odgovor bolj diplomatičen, nego Tiszov napad in se smatra neobhodno potrebnim, da Tisza zopet odgovori na Koerberjeva izvajanja. — Najhujši opozicijonali zahtevajo, naj Tisza najbrezobzirneje odgovori Koerberju. Opozicija je sploh jako ogrožena in pravi, da je bil ton Koerberjevega govora razaljiv.

Hessenska prestolonaslednica je umrla zastrupljena?

DUNAJ 21. Z Skirjernerjevic javljajo, da je hessenska prestolonaslednica Elizabeta umrla zastrupljena. Jela da je namreč neko sladčico, v kateri je bila precejšnja množina strihnine in s katero se je hotela zastrupiti vsa carska rodbina. Car pa je šel istega dne na lov in carica je pojela le mal kušček dotične sladčice, ker je takoj opazila, da ima neki nenavaden in zopern okus.

Va proučevanje Adrije.

DUNAJ 21. Cesar je podaril 2000 kron društvu za preiskovanje merskih globin v Jadranskem morju. Društvu je namen ustanoviti v Trstu akvarij in zgraditi parnik.

Ogrski finančni minister na potovanju.

DUNAJ 21. Finančni minister dr. Lukacs povrnil se je v Budimpešto.

Avstrijski cesar v obisku pri grškem kralju.

DUNAJ 21. Cesar je ob 11^{1/2} predp. obiskal grškega kralja.

DUNAJ 21. Kmalu po cesarjevem obisku odpeljal se je grški kralj na dvor, kjer je oddal svojo vizitko.

Židovske laži o kralju Petru.

BELGRAD 21. V inozemstvu razstreljena vest, da je srbskega kralja Petra I. zadel kap, je popolnoma izmišljena. Kralj je včeraj prisostvoval gledališki predstavi in je bil danes pri maši v stolni cerkvi. Njegovo zdravje je najpobjše.

Nesreča na železnici.

LONDON 21. »Daily Mail« poroča iz Lizbone: V Seascaysu, 3^{1/2} milj od Lizbone, dogodila se je velika nesreča na železnici. Več oseb je bilo ranjenih, med istimi najvišja dvorna dama portugalske kraljice, vojvodinja Palmella.

MADRID 21. Na postaji Cercedilla trčila sta dva vlaka skupaj. Sedem oseb je ubitih in sedemnajst ranjenih, med temi 7 težko.

Protestanti in Turki v Makedoniji. Reforme.

BITOLJ 21. Makedonija je napolnjena Angležev, protestantov, ki po vseh krajih delijo moko med bedo trpeče. Da-si vrše jako blagonosno delo vendar imajo ti tujinci jako grde namene, ker gledajo, da bi te toli težavne razmere izkoristili v to, da bi pritegnili koga v krilo protestantske cerkve, da ne bi bilo zastoj izdano, kar so razdelili bednemu prebivalstvu. Turki pa se trudijo od vseh strani, da nadlegujejo krščane, a o reformah ni nikjer niti znamenja. Reforme sestojijo za sedaj edino le v organizaciji žandarmerije, če

tudi je to poslednja stvar. Krščani se le poredko upisujejo v žandarmarijo, četudi se jih pozivlje vsaki hip.

Novi finančni italijanski minister.

RIM 21. »Avanti« zatrjuje, da postane mesto umrlega ministra Rosano — novi finančni minister posl. Girardi.

Italijanska kraljeva dvojlca na Angleškem.

VINDSOR 21. Sinoči je kralj Viktor vsprejel mnogo deputacij, med katerimi tudi jedno, odposlano od mirovnega društva, katero je vodil Leonard Courteney; ista izročila je kralju adresu, v kateri ga zahvaljuje za njegovo delovanje kakor večkratni razsojevalec v mejnarodnih sporih in ga prosi, naj bi si prizadeval, da bi haaska konferenca dosegla svoj končni cilj, t. j. splošno razoroženje.

PORTSMOUT 21. Italijanski kralj in kraljica odpotovala sta danes na yachti »Victoria and Albert« ob 12. in pol uri od tukaj.

WINDSOR 21. Italijanski kralj in kraljica odpotovala sta danes v Italijo. O navdušenem pozdravljanju množice, odpeljala sta se na kolodvor v družbi angleškega kralja in kraljice, princa Waleškega in vojvode Conaughtskega. Vlak je odšel ob 9. in 40 minut zjutraj.

Volitve v pruski deželni zbor.

BEROLIN 21. Do 11. ure sinoči bilo je znanih 431 izvolitev. Izvoljenih je bilo 144 konservativcev, 54 liberalnih konservativcev, 96 članov centruma, 79 nacionalnih liberalcev, 25 članov svobodomiselnega ljudske stranke, 8 članov svobodomiselnega združenja, 13 Poljakov, 2 Danca, 2 člana reformistične stranke, 2 člana zveze poljedelcev in 6 »divjakov«. Manjkajo še poročila o izvolitvah v Felctowu, Beskovu in Vratislavi. V vseh berolinskih volilnih okrajih izvoljeni so člani svobodomiselnega ljudske stranke. Med drugimi propadla sta v Berlinu tudi socijalista Bebel in Ledebur. Socijalisti so propadli, ker se niso hoteli združiti z liberalci. Glasom zadnjih sporočil ne bo v bodočem pruskem deželnem zboru nobenega socijalističnega poslanca.

BEROLIN 21. Končni izid volitev v pruski deželni zbor je sledeči: Izvoljenih je 148 konservativcev, 54 svobodomiselnih konservativcev, 94 članov centruma, 99 narodnih liberalcev, 23 članov svobodomiselnega ljudske stranke, 8 članov svobodomiselnega združenja, 13 Poljakov, 9 Dancev, po 2 člana zveze poljedelcev in reformne stranke in 5 »divjakov«.

Konservativci so pridobili 9 in izgubili 5 mandatov, svobodomiselni konservativci pridobili 4, izgubili 8, centrum pridobil 2, izgubil 5, narodni liberalci pridobili 12, izgubili 7, svobodomiselnega ljudska stranka pridobila 4, izgubila 9, svobodomiselnega združenje pridobilo 0, izgubilo 2; število »divjakov« naraslo je za 4.

Bolezen cesarja Viljelma.

BEROLIN 21. »National Zeitung« poroča, da se cesarju v nekoliko dneh zaceli rana, provzročena mu po zadnji operaciji. — Cesar se po božiču poda na večje potovanje.

Boj na otoku San Domingu.

NEW-YORK 21. Iz San Dominga došla brzobjavka javlja, da vihra tamkaj živahen boj. Francozki mornarični vojaki so se izkrcali na San Domingo.

Pruski redovi avstrijskim državnim uradnikom.

BEROLIN 21. Nemški uradni list priobčuje veliko število pruskih redov, podeljenih avstrijskim in ogrskim državnim uradnikom. Med istimi je red pruske krone, podeljen dr. Koerberju, bivšemu ministerskemu predsedniku grofu Thunu in dr.

Iz včerajšnje razprave v državnem zboru.

Včeraj je naš ministerski predsednik zopet enkrat govoril, da odgovori svojemu

ogreskemu tovarišu, grofu Tiszi, ki je bil menil, da ga to prav za prav malo briga, kako dr. Körber sodi o državnopravnih in ustavnih pravicah Ogrov, ker za to poslednje da je vseeno, kaj govori o njih kakov »dliččen tujinec«.

Včerajšnji govor je spremljal v drž. zboru entuzijazem, kakoršnega — tako je konstatiral češki govornik dr. Herold — že dolgo ni doživel naš osrednji parlament. Kako je to prišlo, od kod ta entuzijazem par dni pozneje, ko je dr. Körber tako temeljito ponesrečil v istem državnem zboru?! Vzrok tej publiškovo izvršivi se spremembi smo označili že včeraj. Mi se prav za prav še danes ne moremo preučiti samim sebi, kako smo se mogli dati le za en sam hip zavesti v vero, da je še tako političnega poštenja in morale v nemških strankah, da bi se iste mogle odločiti za resno obodbo moža, čegar politika, ako bi se nadaljevala še par let, mora priti do katastrofalnega zaključka za državo! Da, kako smo mogli le en sam hip imeti tako dobro misel o nemških strankah?! Skoro sram nas je radi te svoje zmote, in to tembolj, ko so se nemški politiki tako požurili z dokazom, da smo se motili. Ves nemški tabor se je hipoma združil v trdno falango, ki naj vzdrži po koncu dra. Körberja. Te nemške čete so skrbele med včerajšnjim govorom dra. Körberja za tisti »entuzijazem«, katerega je konstatiral Čeh dr. Herold. Ali trezoi in misleči ljudje so še tudi med tem vriščem mislili: kaj pomaga ves entuzijazem od strani, ki ni razlajala dra. Körberja, ko pa mož ni dobil in ne dobi ni najmanjšega zadostanja o t. tam, kjer je bil tako krvavo razslajen!! Dogodki, ki pridejo, dajo gotovo prav češkemu poslancu Chocu, ki je vskliknil dru. Körberju: »In vzlic vsemu boste vi paraziti tudi v tej bitki!« Drugo resnico nedogledne važnosti pa je povdarjal poslanec Herold in je zno izpodmaknil tla vsej argumentaciji Körberjevi. Če se postavljamo na stališče, da v tej polovici države sploh nima parlament nikakega vpliva na vršenje vrhnih pravic krone, potem pa nimamo vpliva, potem je naravno, da ostajamo brez vpliva tudi nasproti ogreskemu parlamentu! Kje je bil dr. Körber, ko sta se pogajala ogreski ministerski predsednik in krona?! O tem je molčal dr. Körber! Zato pa vsa sedanja korajža Körberjeva, radi katere so mu včeraj vrisale slavo vse nemške stranke, ni nič drugega, nego — da govorimo z našim priprostim ljudstvom — zvonjenje potiščii!

Na podlagi neutajljivih dejstev je izrekel dr. Herold uničevalno obtožbo, rekši, da si je nadelo to ministerstvo tri naloge: da urediš nagodbo z Ogrsko, da reši jez kovno vprašanje in da podeli parlamentu zopet zmoglost za delovanje. Ali lepi govori, ta — kakor je rekel dr. Herold izborna — univerzalni serum dra. Körberja — ne morejo prikriti dejstva, da dr. Körber ni rešil svoje naloge. A rešil je ni zato, ker je po volji dra. Körberja postalo v temeljni princip vsej upravi in tudi zakonodaji: da se brez privoljenja Nemcev ne dovoli ničesar in nikomur! S polnim pravom je prišel torej dr. Herold v zaključku svojega govora do konkluzije: prvi pogoj za ozdravljenje sedanjih odnošajev v Avstriji je ta, da se ta Körberjeva vlada odstrani, ker ona je največja zapreka, ki se stavlja na pot uspešnemu razvoju monarhije. Dr. Körber bi si hotel utrditi pozicijo z veselo vojsko z Ogrsko, vojno, ki bi njega nič ne stala. Raje naj bi dal kroni nasvet, ki ga ista tudi pričakuje od njega: najprej naj se sklone mir z lastnimi narodi!

Hvala češkemu poslancu na tej besedi! Včeraj smo rekli: našim poslancem ne treba, da bi se postavili na stran Tisze; ali radi madjarskih manir tega poslednjega nimajo še nobenega razloga, da bi pardonirali Körberju. Povedo mu taj, kar mu gre, povedo naj mu, da mera njegove krivice na škodo avstrijskih narodov že prekipeva. Zadovoljni smo, da se je naše pričakovanje uresničilo in da je padla usodna beseda: Körberjeva vlada je največja zapreka; zato — naj gre!!

Kmečki poslanci v deželnem zboru štajarskem.

V letošnjem zasedanju deželnega zbora štajarskega je prišlo večkrat do skupnega nastopanja kmečkih poslancev slovenskih, nemških konservativnih in onih iz takezva-

kmečke zveze z baronom Rokitsanskym na čelu. Vsled tega so prišli kmečki poslanci do precejšnjega vpliva, kakor se je to izlasti pokazalo ob vprašanju volilne reforme. Iz »Domovine« pa posnemljemo sedaj, da so imeli rečeni poslanci pred zaključanjem zasedanja skupen pogovor, na katerem so se dogovorili, da bodo tudi v bodoče sporazumno postopali glede zastopanja koristi kmetovalcev, dočim je pridržana vsaki skupini popolna svoboda glede na druga, izlasti narodna vprašanja.

Na izvajanje Pasquale Villarija.

Gospod Pasquale Villari, častni člen društva »Dante Alighieri«, je stari znanec primorskim Slovanom. Vsako toliko jim daje kako znamenje o svoji ekzistenci in svoji misiji, ki se pa omeja le na domače mu kraljestvo. Važnejši del svoje misije vidi gospod Villari na vztočni obali morja Adrijanskega. Tako uverjen je, da se njegov delokrog razteza tudi na naše primorske pokrajine, da prihaja osebno v te kraje in da tem svojim ekskurzijam podelja nekakov oficijelen značaj, rekli bi, da so ta potovanja Villarijeva nekaka inspeksijska potovanja! Primerno temu značaju Villarijevih potovanj podaja isti, povrnivši se domov, nekaka sporočila o vsem, kar je — videl, čul in našel.

Vsaka dosedanja enunciacija gospoda Villarija je izzivljala najhujši odpor od naše strani. Vsaka njegova enunciacija je podžigala Italijane na nasilje in sovraštvo do Slovanov in je bila ob enem falzifikacija zgodovinskih dejstev, etnografske naših pokrajin in faktičnih nje političnih odnošajev.

V članku pa, ki smo ga včeraj podali v izvodu, je mož ubral mileje strune. Ta njegova ekskurzija na vztočni obali morja Adrijanskega se ugodno razlikuje od svojih prednic. V tem članku se tudi gospod Villari kaže spreobrnjenca vsaj do neke mere. To pot je nastopil kakor apostel miru med Italijani in onimi, za katere je imel do sedaj le besede mržnje. Seveda je vprašanje: da-li je ta evolucija res rezultat nastopivšega pravega spoznanja v gospodu Villariju, ali pa je le hipna pojava pod utisi, ki jih napravljajo dogodki v deželnem zboru dalmatinskem?!

No, denimo, da se tudi gospod Villari ne more več odtezati tisti moralni sili, kateri bi mi rekli: neizogibna potreba, da se proces, poln viharovih dogodkov, jeze, mržnje in silovitih bojov med slovenskim in latinskim svetom mora vendar zaključiti s — sporazumljenjem, ker je to v interesu obeh teh dveh velikih svetov. Zbi se vsaj, da je tako. Kajti isti Villari, ki je dosedaj le zanikal in pobijal vse, kar se je gojilo, govorilo, dokazovalo in zahtevalo se slovenske strani: isti Villari je jel sedaj pripoznavati, da je vendar nekaj prava, nekaj plemenitih in opravičenih aspiracij tam, kjer je on videl do sedaj le krivico, prepotenco in uzurpacijo. Ali, kakor radi pripoznavamo to, kakor nam je v zadostenje, da je gospod Villari podal svojemu dosedanemu naziranju nasproti slov. svetu na vztočni obali Adrije precej — korekture, vendar moramo izjaviti, da njegova najnovejša enunciacija še vedno ni taka, da bi jo mogli mi pustiti brez prigovora. Mož se še ni povspel do tiste moralne veličine, da bi priznaval vso resnico. Še izhaja mož iz neveljavnih gledišč, še se naslanja na neveljavne predpostavke in prihaja radi tega do nepravilnih in nelogičnih zaključkov in — neopravičenih zahtev.

Za danes se omejamo na te splošne opazke; prihodnjič pa se hočemo spustiti nekoliko v meritum in hočemo dokazati konkretno, v koliko bo moral gospod Villari še revidirati svoje spremenjeno stališče nasproti Slovanom v Dalmaciji in v vsem našem Primorju, predno ga bomo mogli priznavati resničnim apostolom sporazumljenja med slovenskim in latinskim svetom na vztočni obali morja Adrijanskega.

Dnevne novice.

Novo razprodaje »Edinosti«. — Da ustrežemo željam mnogih cenj. čitateljev našega lista, otvorili smo sledeče nove razprodaje: Prosek: tobakarna g. Fortunata Bukavec; Bazovica: trgovec g. Ivan Selles in g. Iv. Fr. Mahnič; Sežana: trgovec g. Fran Štolfa; Krapj: knjigarja g. K. Florian; Št. Peter: g. Fran Novak na kolodvoru; Pulj: tobakarna g. Elise Peteros. Uprava lista »Edinost«.

Priznanje istrskim deželnim poslancem.

Istrski dijaki na dunajskih visokih šolah priobčenejo v »Naši Slogi«: »Torej... vendar! Vzdrnila se je Istra po dolgem sau, ki je bil že počel rušiti temelje narodne zavesti v naši pokrajini. Z oduševljenjem pozdravljajo podpisani istrski dijaki na dunajskih visokih šolah radikalno delo hrvatsko-slovenskih poslancev v istrskem deželnem zboru. Narod je bil že postal hladnokrvn v narodnem vprašanju.... Zadoosti je bilo zapostavljanja naših pravic...! Vrata deželnega zbora so se zaprla... Poslanci, pojte med narod, položite mu račun o svojem delovanju, da boste čuli, kaj misli on. Priznavamo vaše zaslužno delo v prošlem deželnozbornem zasedanju, in da bi narod čul iz vaših ust, kaj ste storili. Naprej!«

Vsled svojega soglasnega sklepa je doposlal občinski zastop v Dekanih g. dež. poslanec Josipu Komparetu nastopno pismo:

»Veselo spoštovani gospod! Blagovolite vsprejeti čestitke in ob enem zaupnico, katero sporočite vsem našim velezaslužnim gospodom poslancem za Vaše in njih vstrajno in energično postopanje v sedanjem deželnozbornem zasedanju.

Ivan Pavlič, župan.«

Smrtna kosa. Včeraj popoldne umrla je pri sv. Ivanu gospa Marija Nadlišek udeva po pokojnem poslancu in mati oziroma tašča rodbin Bartolove in Grmekove.

Slovenska krajevna imena. Prejeli smo: V zadnje štetivki »Slovenca« čitam da je urednik beligradskega lista »Ogledalo« zbežal v Semlin.

Za Boga milega, to bi morali vendar vedeti, da »Semlin« pravijo le Nemci, sicer pa da je mesto na slovanskih tleh, v Slavoniji, s slovanskim prebivalstvom in da ima tudi slovansko ime »Zemun«.

Vpijemo na Nemce in na Italijane, da nam pačijo naša krajevna imena; a mej tem sami tudi pamagamo! Ne bi se čudili, da je to kako neznanost, selo ali Zemun je vendar precej znano mesto.

To sem napisal v blagohotnem namenu, da opozorim sl. uredništva naših listov, naj bolj pazijo v tem pogledu.

Umrl vsled utrujenosti. Iz Vipave javljajo o nastopnem tragičnem dogodku: 15-letni poestnikov sin Ivan Kobal iz Bele pri Podkrajju je bil šel v nedeljo v Bukovje po svojih opravkih. Pot mu je bila sicer znana, ali ker je ležala gosta megla je zašel. Ker ga na večer le ni hotelo biti domov, je jelo domače skrbeti in so odposlali 15 oseb, ki so ga potem iskale vso noč in ves naslednji dan, ali brezuspešno. Še le proti večeru so šentvidski kmetje, vračajoči se iz gozda, našli ponesrečenca mrtvega, ležečega na trebuhu in popolnoma premočenega. Kako grozno je moralo biti dečku, ko je taval po noči po gozdu, a rešiteljev ni bilo od nikjer!

Drugo pismo Ricciotti Garibaldija — »Jadrano«. Sinoči izšli »Jadrano« prinesla veleslanimivo drugo pismo, došlo mu od generala Ricciotti Garibaldija.

Danes ne moremo prinesiti tega pisma doslovno, ali zgodi se prihodnje dni. Toda, da bodo imeli naši čitatelji pojmi, kako sodi en Garibaldi o sedanjih voditeljih primorskih Italijanov, naj navedemo le ta-le mali odlomek, ki se glasi: Stari zmerno-monarhični, več ali manje avstrijski element, ki ga vi pobro poznate, ker vam je blizu in ki je dosedaj imel v rokah italijanski irredentizem, je znal vedno dobro igrati na karte s tem, da je prejemal podpore iz italijanskih tajnih fondov, ob enem pa se je znal držati v duhu svetosti pred nemškimi oblastmi«.

Na drugem mestu zopet pravi:

»Hrvatsko novinstvo naj ne trati časa, da bi žanjimi (rečenimi) politiki polemiziralo, ampak naj jih prezira. In če ne bo hoteli molčati, naj jih pusti bojkotirati. Kajti oni so sovražniki ravno tako Italijanom kakor Hrvatom.

Iz tega malega izvodka morejo posneti čitatelji, kako važno in znamenito je to Garibaldijevo pismo. Zato smatramo, kakor smo rekli, za svojo časnikarsko dolžnost, da tudi mi priobčimo to pismo v celoti.

Smešni postajajo že sovražniki slovenskega jezika na štajarskem. Zadnjič smo poročili, da so vsled krika Nemcev zaustavili prirejanje dvojezičnih napisov na novi železnici Grobelno-Rogatec. To je bilo krivično in žaljivo za naš narod, ker omenjena

železnica bo tekla prek in prek po slovenski zemlji. Ali nadalje postopanje naših sovražnikov ozirom na to vprašanje se je zasukal sedaj na — smešno stran. Stavbeni podjetnik postaj te železnice je namreč naložil pleskarju, naj priredi tudi slovenska napisna samo na postajah v Šmarju in Mestinju; ali to s črkami, ki bodo za polovico manje, nego one nemških napisov. Ali ni to malenkostno in smešno. Ali ni še najhujše. Pleskar je dobil marveč nadaljen nalog, naj v Slatini in Rogatecu ne priredi nikakih napisov, zato pa naj naslika — v odno steklenice!! To brzčas v ta namen, da bodo ljudje vedeli, da so v onih dveh zdravilišnih krajih vrele zdravilne vode. Steklenice v označenju železniških postaj! Ni slaba iznajdba to. — Nemci in nemškutarji naj vzamejo hitro patent nanjo!

Nemški nacjonalizem na državnih oblastih na Štajarskem je dejstvo, s katerim morajo naši rojaki na štajarskem računati. Da, oni morajo vso svojo borbo in svojo taktiko urejati po velikem delu s posebnim ozirom na sovražni duh, ki veje proti njim na državnih uradih.

Posebno pa se odikujejo v tem pogledu e. kr. davčni uradi in njim na čelu celjski davčni urad. Uradaiki tega urada tirajo nemško-nacjonalno agitacijo tudi na izvrševanju svoje službe. Kar sporoča »Domovina«, to je naravnost nečuvno. Ijudi, ki ne morejo plačati davka, pošiljajo naravnost k nemškemu odvetnikom češ, ti da jim preskrbe posojilo. Ti odvetniki pa zopet silijo dotične ljudi, naj vzamejo pri nemških zavodih toliko posojila, da bodo mogli poplačati tudi dolgove, ki jih imajo pri slovenskih zavodih. Stroške teh transakcij trpetajni fondi Südmareke. Namen temu postopanju, dogovorjenemu in kombiniranemu med e. k. davčnimi uradniki in nemškonalcionalnimi odvetniki, je jasen: ljudje naj pridejo v zavisnost od nemških zavodov in naj postanejo — nemški volilci!

Odkrito rečeno: nemško-nacjonalnim odvetnikom ni toliko zamere. Oni so strankarji in kakor taki niso preveč izbirčni v sredstvih. Ali, kar ogorča je, da e. kr. uradniki zlorablajo svojo službo za take mahinacije. »Domovina« izjavlja, da se Slovenci ne bodo nič več pritoževali radi takih dogodkov na upravne instance, ampak posegali bodo po § 101. kazenskega zakona, ki govori o zlorabi uradne oblasti.

Prav je tako. To ne bo nikako ovadništvo; to bo silobran! Bolezen, ki se je zajeda v državne urade na Spodnjem Štajarskem, je huda in skutna; tu morejo pomoči le ostra zdravila in kjer je gnilav, treba operacije!

Zupanom v Postojni je izvoljen g. Gregor Pikel, ki je na glasu kakor delaven, značajan in nesebičen mož.

Skandal v Medvodah. V čakalnici III. razreda na tej postaji so prilepili lepake, skaterimi se pozivlje potujoče občinstvo, naj iz zdravstvenih ozirov ne pljuva po prostornih kolodvoru, po stopnicah itd. To je hvalevredno, nesramno pa je od onega, ki je dal razobesiti te lepake, da jih je dal prrediti samo in izključno v nemškem jeziku! V Medvodah, na gorejskih tleh, par kilometrov od glavnega mesta naroda slovenskega — pa samo nemški napisi namenjeni občinstvu! Človeku se res zdi, da sanja in vendar zre resnico, golo resnico — nemške infiltracije, ki se v sedanjih dobah pojavlja na vseh straneh in s tako silo, kakor da smo se v zgodovini svojega narodnega življenja pomaknili za stoletje nazaj — tja v čase poskušane germanizacije cesarja Jožefa II.

Grof Clary in grof Gleispach sta oba visoka državna funkcionarja, prvi je e. k. namestnik, drugi je e. k. predsednik e. k. višemu deželnemu sodišču v Gradcu. Oba imata tudi odlomke slovenskega naroda v svojem področju. Namestništvu v Gradcu je podrejen južni Štajer s približno pol milijona slovenskih prebivalcev; višemu deželnemu sodišču v Gradcu pa sti podrejeni tudi Kranjsko in — Koroško. Clary in Gleispach sta oba visoka funkcionarja: eden v politični, drugi v pravosodni upravi. Dve osebi, dva načelnika in — ena misel, ena duša. Njuno delovanje nasproti Slovincem je v najlepšem soglasju. Gleispach pošilja na Koroško svoje tajne ukaze, katerim je posledica nečuvno, neusmiljeno in nezakonito davljenje slovenskega jezika na koroških sodiščih. Grof Clary pa porablja vsako tudi službeno priliko, da dokaže, kako suvereno zna prezirati on naš jezik tudi tedaj, ko biva med

slovenskim prebivalstvom in v svoji službeni lastnosti!

Te dni so otvorili v Konjicah novo poslopje okrajnega glavarstva. O tej priliki se je tjakaj došli c. kr. namestnik Clary na ostentativen način pokazal -- starega Claryja, brata po misljenju prijatelju Gleispachu. Dal je pozvati na to slavnost vae slovenske župane okraja in jim je priredil neko dolgočasno predavanje v nemškem jeziku, ne da bi bil ta c. kr. namestnik pokazal najmanjši obzir do slovenskega prebivalstva v okraju s tem, da bi bil spregovoril, ali dal od koga spregovoriti vsaj eno slovensko besedo! O lepo se razumeta Clary in Gleispach! Kako bi se tudi ne, ko imata enega in istega šefa. Gospod Koerber je minister za notranje stvari in gospod Koerber je voditelj ministerstva za pravosodje. Dr. Koerber drži svojo bla goslovljajočo roko nad Claryjem in Gleispachom in pravičnost vseh treh do našega naroda je na isti višini!

Na adresu knezoškofa Kahna v Celovcu, ki je, kakor virilist v deželnem zboru, sicer izvajal, da je v debatah o jezikovnem vprašanju kolikor le možno jemati ozir na obe narodnosti, a ki je vendar glasoval za nestrpni predlog večine, opaža praška »Politik«: »Primerjajte le to odpoved knezoškofa Kahna svojim slovenskim djocezanom s plemenitimi apostolskimi besedami, s katerimi je linski škof dr. Dopelbauer nastopil proti nasilju na škodo drugojezičnih elementov v cerkvi! Ali se je knezoškof dr. Kaha spominjal, da ni le Nemece, ampak tudi katoliški škof, škof cerkve, ki si nadevije ime cerkve za vsakogar?! Njegov strah pred nemškimi nacionalci je bil očevidno močnejši, nego zavedanje svoje dolžnosti, ki bi jo moral uveljavljati kakor škof.

Porod v vozu električne železnice. Zgodilo se je v Ljubljani (predvečeršnjim). Delavčeva žena I. P. se je vozila v bolnišnico, a je porodila že mejpotoma. Morali so jo praneesti v bolnišnico.

Otvoritev »Narodnega doma« v Škedenju. Sinoči otvorila se je v hiši škedenjskega gospodarskega društva gostilna, ki je last istega društva. Vsi gostilniški prostori, v katerih je pevala »Velesila« in svirala domača godba, bili so tako natlačeni, da je moralo mnogo gostov oditi radi pomanjkauja prostora.

O pevanju »Velesila«, ki je znano preciznostjo odpela 11 krasnih možkih zborov, bilo bi nepotrebno govoriti, pač pa moramo pohvaliti lepo napredujočo škedenjsko godbo, ki je pod vodstvom g. Andreja Godine odigrala več jako lepih komadov, med katerimi je treba posebno povdarjati komade iz Donizettijeve opere »Lucia di Lamermoor« in Verdijeve opere »Nabucco«.

Zabava je bila jako animirana in je v najboljši znak, da bo gospodarsko društvo najboljša prosvetila. Gostilno tega društva priporočamo najtopleje vsem rodoljubom, ki obiščejo Škedenj. V istej se točijo izvrstna vina in je v vsakem obziru preskrbljeno za najtočnejšo postrežbo. Obširnejši dopis, ki nam je o tej zabavi došel po sklepu lista, morali smo odložiti za jutri.

Tržaško-svetojakobška godba v Trstu razposlala je te dni raznim društvom v mestu in po okolici pozive, naj bi pristopila godbi kakor podporni udje. Odbor godbe ponavlja to prošnjo danes tudi na tem mestu z nado, da se društva odzovejo njega vabilu, in da pristopijo kakor ustanovniki enkrat za vselej

z 20 K, ali pa s podpornino 2 K na leto, oziroma s kakó drugo pripomočjo, da pridemo enkrat v Trstu do svoje godbe.

Odbor »Tržaško-svetojakobške godbe v Trstu«. (Ulica Sette Fontane 4, pri gostilni »al Spazzacchino.)

Božična loterija. Prvi dobitki te loterije so že nekaj dni izloženi v oknah »Verkehrsbank-e«, Stock im Eisenplatz št. 2 na Dunaju ter se obištvu jako dopadajo. Manjši dobitki sestajajo ponajveč od krasnih zlatih in srebrnih predmetov.

Odbor »Tržaške Sv. Jakobske godbe v Trstu« pozivlja vae svoje stare goslarje, naj redno zahajajo k vajam, ki se vrše vsako sredo in vsaki petek ob 8. uri zvečer. Čas za veselico se bliža.

Družba sv. Cirila in Metodija je imela do dne 12. novembra 35.686 K 67 st. troškov in 35.394 K 19 st. dohodkov. Pri-manjkljaj znaša torej 292 K 48 st.

Dramatično društvo v Trstu» uprizori v nedeljo, dne 29. novembra 1903. v dvorani »Narodnega doma« pri Sv. Ivanu noviteto za Trst in sicer »Marijana«, sliko iz ljudskega življenja v 5 dejanjih. Francozki spisala Dennery in Mallian poslovenil Davorin Hostnik. — Začetek bo ob 4. uri in pol popoldne. — Cene: vstopnina 30 nvč. (60 st.), sedeži od I. do IV. vrste 40 nvč. (80 st.), sedeži od V. do VIII. vrste 30 nvč. (60 st.), sedeži od IX. do XII. vrste 20 nvč. (40 st.). Sedeži in ustopnice bodo od jutri, ponedeljek, naprej v predprodaji v kavarni Commercio od 12. do 3. ure pop. in od 8. ure zvečer naprej.

Nezgode na delu. 38-letni ogljar Anton Žerin, je včeraj popoldne delal pri razlaganju premoga iz nekega parnika v prosti luki. Okolu 3. ure in pol se je pa vtrgala neka vrvi pri vijaku, valed česar je padel na Žarina koš polu premoga. — Eden njegovih tovarišev ga je spremil na zdravniško postajo, kjer je potem zdravnik konstatoval, da je revež zadobil precej globoko in 30 cm. dolgo rano na glavi ter da mu je zdrobljen sredinec desne roke. Obvezavši mu glavo in roko, mu je zdravnik svetoval, naj gre v bolnišnico, kar je Žerin tudi ubogal.

27 letni podajal Marino Guercini iz ulice Molina a vento je včeraj na delu padel tako nesrečno, da si je zlomil rebro na desni strani ter si hudo ranil sredinec leve roke. Tudi on je dobil prvo zdravniško pomoč na zdravniški postaji.

Pasji zobje. 15 letnega dečka Amalija Mazzoli je včeraj popoldne neki pes ugriznil v levo roko. Mazzoli je psa božal, a pes mu je sprva lizal roko, na zadnje mu pa zasnil vanjo zobe. Deček je šel na zdravniško postajo, kjer mu je zdravnik izpral rano ter obvezal roko. Odhajaje se zdravniške postaje, je deček obljubil zdravniku, da bo odeslej božal pse — z ного.

Trgovina.

Borzna poročila dne 21. novembra. Tržaška borza.

Napoleoni K 19.05 1/2—19.08 1/2, angleške lire K 23.94 do 23.98, Londn kratak termin K 239.30—239.95, Francija K 95.05—95.30, Italija K 95.15—95.45, italijanski bankovci K 95.15—95.45, Nemčija K 117.00—117.30, nemški bankovci K 117.05—117.35, avstrijska ednotna renta K 100.30—100.60, ogrska krona renta K 98.20—98.50, italijanska renta K 101.90—102.30, kreditne akcije K 672.—675.—, državne železnice K 665.—668.—, Lombardi K 80.—88.—, Lloydove akcije K 715.—725.—, Srečke: Tisa K —, kredit K —, do —, Bodenkredit 1880 K —, Bodenkredit 1889 K —, Turške K 143.— do 145.—, Srbske 2% K —.

spod! Ukljubi trpkosti, s katero ste ogranili svojo gostoljubnost, si ohranite nanjo spomin. Gojil bom v srcu čut hvalečnosti za človeka na svetu, za Vas... A želel bi Vas plemenitejšega.

Šel je do vrat. V hipu se je nagula mlada deklica k materi in jej šepnila na uho jedno samo besedo.

»Ah!«
General se je stresel ob tem vskliku svoje žene, kakor bi bil videl Milico mrtvo. Helena se je bila vzravnila in morilec se je instinktivno obrnil in kazal na licu neki nemir za to rodbino.

»Kaj pa imate, draga moja?, je vprašal markiz.

»Helena mu hoče slediti«, je odvrnila. Morilec je zardel.

»Ker je moja mati tako slabo razložila svoj vsklik, hočem uresničiti njeno željo«, je dejala Helena šepetaje.

Oziša se okolo sebe ponosno, skoro divje, je pobesila mlada deklica oči ter ostala stoječa, v čudni sramežljivosti.

Dunajska borza ob 2. uri popol.:

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.50	100.45
» » v srebru	100.35	100.30
Avstrijska renta v zlatu	120.50	120.45
» » v kronah 4%	100.50	100.50
Avst. investicijska renta 3 1/2%	92.55	92.50
Ogrska renta v zlatu 4%	118.60	118.60
» » v kronah 4%	98.35	98.30
» » renta 3 1/2%	89.40	89.40
Akcije nacionalne banke	1623.—	1619.—
Kreditne akcije	671.75	672.50
London, 10 Lstr.	239.45	239.45
100 državnih mark	117.15	117.12 1/2
20 msk	23.43	23.44
20 frankov	19.06	19.06
100 ital. lir	95.25	95.20
Cesarski cekini	11.33	11.33

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) 3% francoska renta 97.95, 5% italijanska renta 103.80, španski exterior 90.30, akcije otomanske banke 596.

Pariz (Sklep.) Avstrijske državne železnice —, Lombardi —, unificirana tuška renta 88.10, menjice na London 281.85, avstrijska zlata renta 102.80, ogrska 4% zlata renta 102.10, Landerbank —, turške srečke 140.50, parizka banka 11.27, italijanske meridionalne akcije —, akcije Rio Tinto 12.03, Mlačno.

London (Sklep.) Konsolidiran dolg 88 1/2, Lombardi 3 1/2, srebro 27 —, špaška renta 89 1/2, italijanska renta 103 1/2, tržni diskont 3 1/2, menjice na Dunaju —, dohodki banke —, izplačila banke 150.000. Tržno.

Tržna poročila 21. novembra.

Budimpešta. Pšenica za april K 7.74 do 7.75, Rž za april K 6.72 do 6.73, za maj — do —, Oves za april K 5.51 do 5.52, za maj K — do —, Koruza za maj K 5.24 do 5.25.

Pšenica: ponudbe mlačne —: povpraševanje: omejeno, mirno, prodaja 22.000 met. st., nespremenjeno. Draga žita nespremenjeno. — Vreme: lepo.

Hamburg. (Sklep. pop.) Kava Santos good average za december 30 1/2, za marec 31 — za maj 31 1/2, za september 32 1/2, vzdržano: kava Rio navadna loco 27.30, navadna realna 31.34, navadna dobra 35.37.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za november po 50 kg 37.50 frk, za marec 38.25 frk.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za november 16.95, za december 17.05, za marec 17.55, za maj 17.70, za avgust 18.10, za oktober 18.25. Mirno. (Vreme: dež.)

London. Sladkor iz repe surov 8 1/2, Sh, Java 9.06 Sh. Mirno.

New-York. (Otvorjenje.) Kava Rio za bodoče dobave. Vzdržano: nespremenjeno.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15.15, rž za december 15.—, za januar-februar 15.—, za januar-april 14.75 (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 21.—, za december 21.—, za januar-februar 20.95, za januar-april 21.— (mirno). — Moka za tekoči mesec 29.25, za december 29.20, za januar-februar 28.70, za januar-april 28.50 (mlačno). — Repično olje za tekoči mesec 52.75, za december 52.75, za januar-april 52.50, za maj-avgust 52.75 (mirno). — Spirit za tekoči mesec 39.—, za december 38.75, za jan.-april 39.—, za maj-avgust 39.50 (trdno). — Sladkor surov 88° uso nov 23—23 1/2 (stanovitno), bel za tekoči mesec 26.—, za december 26.25 (mirno) za januar-april 26.75, za maj-avgust 27.62 1/2, rafiniran, 58—58 1/2. Oblačno.

Trgovina med Avstrijo in Ogrsko.

DUNAJ 21. Meseca oktobra znašal je uvoz iz Ogrske (izključene dragocene kovine) 94.2 milijona kron. Izvoz na Ogrsko pa 83.8 milijonov kron. Od 1. januarja do 1. oktobra t. l. znašal je uvoz iz Ogrske (izključene dragocene kovine) 751.5 milijonov kron (2.5 milijonov manj, nego t. l. v istem času) izvoz pa 755.7 milijonov kron (38 milijonov več, nego t. l. v istem času.) Pro-

vizorična trgovinska bilanca za prvih deset mesecev izkazuje torej za Avstrijo aktivum 14 milijonov kron nasproti 26.5 milijonov kron l. l.

Svoji k svojim!
ZALOGA

pohištva

dobro poznane
tovarne mizarske zadrage v Gorici (Solkan)
vpisane zadrage z omejenim poroštvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zajamčena, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljanih prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, me-
dernal sestav. Konkurenčne cene.
Album pohištva brezplačno

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A.
(v lastni hiši)
ZALOGA:
Piazza Rosario (šolsko poslopje).
Cene, da se ni bati nikake konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi
po posebnih načrtih.
Iustrovan cenik brezplačno in franko.

Velik dohod

snovij za moške in ženske obleke

same novosti.

Bogat izbor drobnarij za krojače

Naslednik FR. HITTY
Alojzij Galperti
TRST
Barriera vecchia 13.

✝

Potrtega srca javljamo, da je naša preljubljena mati, oziroma tašča in stara mati, gospa

Marija Nädlišek

danis predpoludne mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb predrage pokojnice bo v ponedeljek ob 2 uri in pol popoldne.
Sv. IVAN pri TRSTU, dne 21. novembra 1903.
Rodbini Bartolova in Grmekova.
Brez vsacega posebnega obvestila.

PODLISTEK.

Ženska tridesetih let.

Francoski spisal: Honoré de Balzac.
Poslovenil K. Z.

V.

Dvojno snidenje.

»Bežite!« je vskliknil general, ne da bi se bil upal pogledati gosta. »Najina pogodba je prelomljena. Ne bom Vas moril. Ne! nikoli ne postanem morišču založnik. Toda idite, navdajate nas z grozo.«

»Vem«, je odgovoril zločinec udano. »Na Francozkem ni pedi zemlje, kamor bi mogel stopiti varno; toda, če bi vedelo sodišče sodu posamičnosti, kakor sodi Bog, če bi hotelo preiskavati, kdo je ta pošast, morilec ali žrtiev, bi ponosno ostal mej ljudmi. Mari ne slutite pri usmrčanem človeku prejšnjih krivd? Bil sem sodnik in rabelj, nadomestil sem nezmožno človeško pravičnost. Vidite, to je moja krivda! Z Bogom go-

»Helena«, je rekel general, »šla si v sobo, kamor sem bil zaprl...«

»Da, oče moj.«

»Helena«, je vprašal spremenjenim, krčevito tresočim glasom, »si-li videla prvič tega človeka?«

»Da, oče moj.«

»Torej ni naravno, da imaš namen...«

»Če ni naravno, pa je vsaj resnično, oče moj.«

»Ah! hčerka moja!«... je rekla markiza šepetaje, toda tako, da jo je slišal soprog.

»Helena, ti zatejuješ vse principe časti, sramežljivosti in čednosti, ki sem ti jih skušala vcepiti ti v srce. Če si bila do te nesrečne ure sama laž, potem pač nisi pomilovanja vredna. Je-li moralna popolaost tega nezoanca, ki te skuša? Je-li naj to nek neizogibni vpliv ljudij, ki se obdolžujejo zločina...? Preveč te spoštujem, da bi mogla misliti...«

»Oh! mislite le vse, gospa«, je odgovorila Helena hladno.

Toda navzlic krepki značajnosti, ki jo je kazala v tem hipu, je ogenj njenih oči

teško sušil solze, ki so se jej udrele iz oči. Iz hčerkinih solz je uganil tuje materini govor ter zrl v markizo z orlovim pogledom, prisilivšim jo z nepremagljivo močjo, da je pogledala strašnega zapeljiveca. Ko so se srečale oči te ženske z jasnimi, svetlimi tega moža, je začutila v svoji duši mraz, podobno nemiru, ki se nas polotuje ob pogledu na kacega plaziveca, ali če se dotaknemo lejdenske steklenice.

»Prijatelj moj«, je rekla soprgu, »to je demon! Uganjuje vse...«

General se je vzdignil, da zgrabi za zvonovo vrvice.

»Uniči Vas«, je vskliknila Helena. Neznane se je nasmehnil, naredil korak, ustavil markijevo roko in ga prisilil, da je prenašal pogled, ki mu je povzročal grozo in mu jemal vso energijo.

»Poplačati Vam hočem gostoljubnost«, je rekel, »in ničesar si ne ostaneva dolžna. Prihranim Vam nečast ter se izročim sam. Kaj naj delam sedaj po vsem tem v življenju?«

(Pride še.)

TRST. - Via Giacinto Gallina št. 6. - TRST

Pozor!

Prodajam po jako niskih cenah sprecerij ke-jedilno blago iz prvih tovarov in sicer linske testenine **Znideršič & Valencić**, nadalje napolnjenih in trzaskih tesen ne prve vrste in vsake velikosti, s točno postrzbnim dom. Na deželo pošiljam po poštnem povzetju od 5 kg. naprej.

Proti takojšnjemu plačilu 2% odbitek. Priporočam se udani

Josip Luin.

TRST. - Via Giacinto Gallina št. 6. - TRST.

TOVARNA POHIŠTVA Rafael Italia

Velikansko skladišče in razstava pohištva in tapetarij

TRST

ulica Malcanton št. I. po zelo niskih cenah.

Zdravnik za želodec!

Je eden iz najzlahtnejših zelišč pripravljen francoski liker, ki jako dobro urjčuje delovanje želodec. Isti odpravlja želodna motenja ter povspesuje voljo do jedi, utrjuje telesne moči, po večuje težo itd. ter sploh jači ves človeški živčni sistem.

Zdravnik za želodec (Magen doktor) redno vživan dorese vedno dobro stanje.

Cena steklenic: K 2.—, 3 steklenice K 5.—, 6 steklenic: K 9.—

Posilja po povzetju ali predobčilo generalna zbirna M. Feith, Dunaj, VII. Mariabillerstrasse št. 38.

Zahtevajte ter kupujte le

FR. CVEKOV brinjavec

iz Kamnika (Kranjsko).

Dobro vpeljani zastopnik se išče za Trst in okolico.

ZOBOZDRAVNIK

Univ. Med. Dr. Makso Brillant

v TRSTU

ulica S. Antonio št. 9. II. nadstr.

Izvršuje izdelanje z emajlom, porcelanom, srebrom in zlatom. Izdeluje posamezne umetne zobove kakor tudi celo zobovje.

ORDINIRA od 9.—12 predp., 3.—5. popol.

Mnogo denarja!

do 1000 kron na mesec zamo-rejo častno zaslužiti osebe vsakega stanu, (tudi kot postranski zaslužki).

Natančneje pod „Reell 107“ na Annonces - Abthe lung des MERCUR, Stuttgart, Bergstr.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

pripoznano izvrstno, bolečine blažeče mazilo; dobiva se po 80 stot., 1.40 K in po 2 K po vseh lekarnah.

Pri vzkupovanju tega povsod prjubjenega domačega zdravila na se pazi edino le na originalni steklenice v zavrtkih z našo varstveno znamko „SIDRO“ z Richterjeve lekarne in le tedaj je gotovo, da se sprejme originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi

I. Elizabetine ulice 8.

TRŽAŠKA POSOJILNICA IN HRANILNICA

registrovana zadruga z omejenim poročtvom.

Ulica S. Francesco šte. 2, I. - TRST - Ulica S. Francesco šte. 2, I.

Telefon 952

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam. Vlaga se lahko po 1 krono. Posojila daja samo zadržnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2%. Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne. Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Zlatar

DRAGOTIN VEKJET

(C. Vecchiet).

TRST. - Corso št. 47. - TRST.

Priporoča svojo na novo stvorjeno prodajalnico zlatanine, srebrnine in žepnih ur. Sprejema vsakovrstne poprave zlatih in srebrnih predmetov ter žepnih ur.

Kupuje staro zlato in srebro. Cene zmerne.

Z ozirom na ugoden nakup

izdelanih oblek za gospe, dečke in deklice

vabim p. t. občinstvo, da se prepriča o raznovrstnem izboru ter dobrem izdelku po tovarniških cenah.

„Al nuovo negozio“ ex Piano

Trst, Borzui trg št. 4.

Božična loterija

Srečkanje nepreklicno dne 29. dec. 1903

1500 dobitkov

razdeljeni v 100 glavnih in 1400 postranskih dobitkov v skupni vrednosti

kron 50.000 kron

glavni dobitek K 25.000 in nadaljnja dva druga dobitka po 5000 in 1000 se na zahtevo izplačajo po odbitku postavnega davka v gotovini.

Srečke po 1 krono

se vdobivajo v vseh menjalnicah, tobakarnah, loterijskih zbiralnicah kakor tudi pri „Lotterie-Bureau“, Spiegelgasse 15.

Posređovalnica služb Skoro v vseh krajih države

trgovskega izobraževalnega družba

se nahaja v društveni sobi v ulici Torre bianca 16, I.

Uradne ure: 4—6 popoldne.

Službo išče:

en manufakturist, en jestvinar, en kontoarist. Ponudbe na društvo.

Andemo de Franz.

V dobroznani gostilni »Andemo de Franz« v ulici Geppa št. 16.

se toči:

fino vipavsko belo po 40 nvč.
za na dom » 36 »
jstreski teran I. vrste » 36 »
za na dom » 32 »
nad 10 litrov » 28 »
dalmatinsko I. vrste » 36 »
za na dom » 32 »
nad 10 litrov » 28 »

Priporoča se krčmarjem in trgovcem za prodajo na debelo, slavnemu občinstvu pa za mnogobrojni obisk. Na razpolago so vedno topla in mrzla jedila. Krčma je odprta vsak večer do polnoči.

Udani Josip Furlan, krčmar.

poznana zaloga šivalnih strojev

M. RUNDBAKIN, Dunaj, IX., Berggasse 3,

ki pošilja šivalne stroje mnogim društvom, c. kr. vojništvu, ima v zalogi nove šivalne stroje, ki ne povzročajo nikakega šumenja ter se žnjimi lahko dela.

Ti stroji so jako elegantni in opremljeni z vsom zboljšanjem sedajnosti. Družinski Singerjev šivalni stroj za goniti z nogami in s pokrovom K 50.—, Singer »Ringschiff« s pokrovom K 8.—, K tem strojem priložna priprava za pletenje K 4.—, Veliki »Ringschiff« za krojače in vojaštvo K 95.—, Central Bobbin z krasnim pokrovom K 90.—.

Posiljanje na 5 letno jamstvo po poštnem povzetju, ali predplačilu K 25.— ter ostane tudi na povzetje.

Zaboj prost.

Prodajalnica usnja

in čevljarских potrebščin

JOSIP RIZZATTO

Acquedotto šte. 16.

Tovarna za cementne plošče

ANDREJ STOLFA

Trst. - ulica dell'Industria št. 1. - Trst.

Cementne plošče umedene od 25 in 33 cm, šestvoglaine plošče od 20 in 25 cm

po K 2.— □ m.

Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bod si glede cene ali kakovosti blaga.

Urar F. Pertot

Trst ulica della Poste 3, vogal ul.

Torre bianca Prodaja srebrne ure od 3 gld. naprej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor stenskih ur, registratorjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

30 malih stanovanj z eno sobo in 2 sobami in eno kuhinjo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v hišah Stolfa. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A, I. n. istr. od 1—2 in 5—7 pop.

Mesečna soba

se takoj odda. Kje pove „Edinost“.

Nekdo

bi rad proti mali odškodnini podučeval v citranju. Kje pove „Edinost“.

Veliki krah!

New-York in London nista prizanašala niti evropski ceini ter je bila velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati svo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Posiljam torej vsakemu sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne gld. 6.60 in sicer:

- 6 komadov najfinejših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 komadov ameriškanskih pat. srebrnih vilic iz enega komada;
- 6 komadov ameriškanskih pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. ameriškanskih pat. srebrnih kavnih žlic;
- 1 komad ameriškanska patent srebrna zajemalnica za juho;
- 1 komad ameriškanska patent srebrna zajemalnica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čaše za podklado;
- 2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
- 1 komad cedilnik za čaj;
- 1 kom. najtin. sipalnice za sladkor.

42 komadov skupaj samo gld. 6.60. Vseh teh 42 predmetov je popred stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gld. 6.60. Ameriškanska patent srebro je zkozi in zkozi bela kovina, ki obdrži bejo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz da le-ta inerat ne temelji na

nikakšni slepariji

zavezanem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdar ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno,

svatbeno in priložnostno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v

A. HIRSCHBERG-a

Exportni hiši amer. pat. srebrnega blaga na Dunaju II/3 Rembrandstrasse 19.

Posilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.

Cistilni prašek za njo 10 kr. Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina.)

Izvlček iz pohvalnih pisem:

Bil sem s pošiljavo krasne garniture jako zadovoljen. Oton Baxin, s. b. e. in kr. stotnik v 27. pešpuku. Ljubljana.

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen. Tumaš Rozanc, dekan v Mariboru.

Ker je Vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno. St. Pavci pri Trebelnu.

Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrovano društvo z omejeno zavazo, v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr. v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6% in na vknjižbo po 5 1/2%. Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. Kron 1,263,563

Poštno-bran. račun št. 837.315.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital K 1,000,000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Fromese izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

iztrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Daje predujme na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavnice.

Ekompt in inkasso menic.

Borva narodila.

Podružnica v Spjletu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.